

e) Mind tudományos, mind tanulmányilag, mind társadalmilag a múlt évinél színvonalasabban kell megszerveznünk ez évi győri vándorgyűlésünket. Egyébként ennek érdekében a döntő tárgyalások, a megfelelő határozatok és megállapodások megtörténtek.

f) Már ebben az évben gondoskodni kell az 1964. évi vándorgyűlésnek a kisalföldiéhez hasonló tudományos alátámasztásáról, kiegészítve azt megfelelő gazdasági földrajzi jellemzésekkel. Meg kell valósítanunk, hogy néhány év leforgása alatt tanár tagtársaink hazánk főbb tájairól színvonalas publikációk és az azokhoz kapcsolódó vándorgyűlések és kirándulások formájában korszerű képet kapjanak.

g) Az eddigiekhez méltóan meg kell szerveznünk az NDK—magyar csere-tanulmányutakat, valamint más szocialista országok földrajzi társaságaival együttműködve újabb csereutakat is.

h) Tovább kell fejlesztenünk könyvtár-szolgálatunkat is. Nagy értékű könyvtárunkat, a Földrajztudományi Kutatócsoport könyvtárával is együttműködve, teljes mértékig a kutatók és érdeklődők rendelkezésére kell bocsátanunk.

Beszámolónk végére értünk. Kérjük a Közgyűlést, hogy ahhoz megjegyzéseit, kiegészítéseit, bírálatait megtenni, majd megfelelő határozattal azt tudomásul venni szíveskedjék.

JELENTÉSEK A SZAKOSZTÁLYOK ÉS VIDÉKI OSZTÁLYOK MŰKÖDÉSÉRŐL

I. Természeti Földrajzi Szakosztály

A Természeti Földrajzi Szakosztály a múlt évi közgyűlés óta, 1962. április 1. és 1963. április 1. között, hat szakosztályi ülést tartott, s ezeken nyolc szakelőadás hangzott el. Az előadások javarészt az utóbbi év termünkai során végzett kutatások eredményeiről és a külföldi tanulmányútjainak szakmai tapasztalatairól számoltak be. Az előadásoknak mintegy a fele a domborzatról, a domborzat fejlődéséről és gyakorlati értékeléséről, másik felében pedig az éghajlat, a vízrajz, a talajföldrajz (szikesedés problémája), a növényföldrajz és a csillagászati földrajz tárgyköréből hangzottak el. Az előadások bőséges szemléltető anyaggal illusztráltak, jól előkészítettek, színvonalasak voltak, a hallgatóság létszáma 20—35 fő között ingadozott. A legfájlalandóbb az, hogy a hallgatóság sorából többnyire legjobb szakembereink, elsősorban a Földrajzi Kutatócsoport és az egyetemek tanszemélyzete hiányzott nagy számban, akiknek pedig ezek meghallgatása elsőrendű érdekén túl szakmai kötelessége is lett volna. Az előadásokat hosszabb, színvonalas, nagyon tanulságos viták követték.

A szakosztály tagjai a TIT szervezésében is több népszerűsítő tudományos előadást tartottak, nagyjából külföldi tanulmányútjaikkal kapcsolatosan.

Tagjaink tollából sok tanulmány jelent meg a Földrajzi Értesítőben, a Földrajzi Közleményekben és a Földrajz tanítása c. folyóiratban. Ezenkívül ki kell emelnünk BULLA BÉLA elhunyt szakosztályelnökünk „Magyarország természeti földrajza” című kitűnő tankönyvét és PÉCSI MÁRTON új elnökünk „A korrázios folyamatok szerepe a felszín formálásában és üledékképződésben Magyarországon” c. tudományok doktori disszertációját. A Magyarország Nemzeti Monográfiája természeti földrajzi részét szintén a szakosztály tagjai írták meg és jelenleg is ők szerkesztik.

A Magyar Földrajzi Társaság által rendezett Földrajzi Kongresszus szervezésében és főleg lebonyolításában a szakosztály tagjai méltóan kivették részüket. A természeti földrajzi szekció valamennyi előadója szakosztályunk tagja, akik színvonalas, gazdagon illusztrált, új szemléletű előadásaikkal öregbítették a magyar geográfia hírnevét a nagyszámú bel- és külföldi hallgatóság előtt. Kitűnő tanúbizonyságot adtak az utóbbi évek hazai természeti földrajzi kutatásairól, s arról, hogy ez alatt az idő alatt a hazai természeti földrajz milyen nagy erőfeszítéseket tett s milyen jelentős előrehaladást ért el új és dialektikus szemléletében, módszereiben egyaránt. Nagy sikert arattak geomorfológiai térképeink is.

Örvedetesen tovább szaporodtak a jelentős külföldi tanulmányutak és a különféle nemzetközi konferenciákon való részvétel is. Itt elsősorban a geomorfológiai térképezés két külföldi konferenciáján való részvételről kell megemlékeznünk, ahol a magyar geomorfológiai térképek szintén nagy sikert arattak. A varsói ülésen BULLA BÉLA és PÉCSI MÁRTON, Strassbourgban pedig PÉCSI MÁRTON vett részt és mutatta be a hazai geomorfológusok munkásságát. PÉCSI MÁRTON Párizsban a Sorbonne egyetemen két előadásban adott átfogó képet az utóbbi években a magyar geomorfológusok kutatásairól és sikereiről francia geográfusok számára. PÉCSI Lipcsében a hazai negyedkori mozgások méreteiről és felszínformáló szerepéről tartott előadást, ősszel pedig egyhónapos jugoszláviai tanulmányúton volt. SZÉKELY ANDRÁS és MIHOLICS JÓZSEF Bulgáriában voltak több hónapos tanulmányúton, ÁDÁM LÁSZLÓ pedig Romániában egyhónapos tanulmányúton vett részt. Nagyon eredményes volt BALÁZS DÉNES kollégánk közel-keleti karsztomorfológiai és karszthidrográfiai tanulmányútja. A tanulmányutakról a szakosztályi üléseken részben

már be is számoltak, illetőleg a közeljövőben fognak beszámolni.

Ugyanakkor neves külföldi geográfusok is, mint J. DYLIK és CAILLEUX is felkerestek bennünket, kalauzolásukat szakosztályunk tagjai látták el és eredményes tapasztalateserét folytattunk velük.

Az elmúlt év szomorú, sajnálatos és mindnyájunkat megdöbbentő eseménye volt szakosztályunk nagyérdemű elnökének, DR. BULLA BÉLA egyetemi tanárnak, az Akadémia levelező tagjának hirtelen és váratlan halála. Ezzel Szakosztályunkat is, miként az egész magyar geográfiát pótolhatatlan veszteség érte. Elnökünk érdemeiben gazdag emlékéket szakosztályunk is kegyelettel és büszkeséggel őrzi. A megüresedett elnöki székbe DR. PÉCSI MÁRTON egyetemi docent, a földrajztudományok doktorát választottuk.

A szakosztályi élet ebben az évben is meglehetősen élénk volt. Hiányosságok elsősorban érdeklődés hiányában, a szakosztályi ülések

látogatottságában mutatkoztak. Előfordult az is, hogy egyes tagtársak bejelentett előadásukat nem tartották meg, ezzel szakosztályunk programját zavarták.

Szakosztályunk elhatározta, hogy a különféle érdeklődési körökre és igényekre való tekintettel havi nyilvános rendes ülései mellett a jövőben áprilistól kezdődően kb. havonta vagy kéthavonként a szakemberek részére a legfontosabb és legidősebb szakmai problémák megtárgyalására szakülés-sorozatot indít. Ezekre a vitaindító előadások megtartására a legmegfelelőbb szakelőadókat jelöli ki, s legjobb földrajzi, földtani és vízrajzi szakembereinket kéri fel a hivatalos hozzászólásokra. Ezzel szakosztályunk a megfelelő szakmai továbbképzést, a nézetek kiscserélését és ezzel egymáshoz való közeledését kívánja biztosítani.

Székely András dr.
szakosztálytitkár

Pécsi Márton dr.
szakosztályelnök

2. Gazdasági Földrajzi Szakosztály

Az MFT választmánya a nagy elfoglaltsága miatt lemondott vezetésébe 1962 novemberében új szakosztály-vezetőséget jelölt ki. Az elnöki teendők elvégzésével PETRI ÉDRÉ, a titkári teendők elvégzésével MÉRŐ JÓZSEF bízta meg. Bár a novemberig tartó időszakban a szakosztály üléseket nem tartott, munkája nem szünetelt, hiszen a Földrajzi Konferencia gazdasági földrajzi szekciójában magyar részről elhangzott előadásokat csaknem teljes egészében szakosztályunk tagjai tartották, valamint nagy munkát végeztek a konferencia előkészítésében és lebonyolításában is.

Munkájának megkezdésénél az új vezetés figyelembe vette azokat a célkitűzéseket, melyeket a szakosztály az elmúlt közgyűlésen terjesztett a tagság elé.

Novembertől 3 szakosztályülést tartottunk.

Mivel a szeptemberi konferencián hozzászólásokra és vitára nem volt lehetőség, MARKOS GYÖRGY: „A geográfia alapkategóriái” c. előadását 1962. november 22-én a szakosztály előtt bocsátottuk vitára. A vitában gazdasági geográfusokon kívül a KSH, VÁTI, Építésiügyi Minisztérium, Országos Tervhivatal stb. képviselői is részt vettek.

1963. február 22-én DR. MÉRŐ JÓZSEF szakfelügyelő „Győr funkcionális település-földrajzi vizsgálatának néhány kérdése” cím-

mel tartott előadást. Az előadó a Kisalföld központjában levő ipari centrum kialakulását, a jelenlegi városi agglomeráció szerepköreit, Győr vonzásterületét, majd ezekből levezetve a távlati fejlesztés ipari, közigazgatási, kulturális lehetőségeit vizsgálta. Az előadás egyúttal azt a célt is szolgálta, hogy szakosztályunk tagjai közelebbről megismerkedjenek azzal a területtel, melyet az MFT ez évi vándorgyűlése színhelyéül választott.

1963. március 22-én DR. SIMON LÁSZLÓ tudományos kutató, az MFT főtitkára „Az öntözéses mezőgazdaság lehetőségei a Nyírségben” címmel ismertette legújabb kutatási eredményeit. Az előadás vitájában a rokon szakmák képviselői (VITUKI, VÁTI, Felső-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság, MTA Agrár-közgazdasági Intézete, M. Állami Földtani Intézet stb.), valamint a természeti földrajzos kollégák is részt vettek. Az előadó előadását Debrecenben és Nyíregyházán, az érdekeltek szervek előtt megismétli.

Mint hiányosságot kell megemlíteni az ülések nem kielégítő mértékű látogatottságát (30–40 fő), elsősorban éppen a gazdasági geográfusok részéről. Ezen a szakosztály a jövőben jobb szervezéssel kíván segíteni.

Méző József dr.
szakosztálytitkár

Petri Edit dr.
szakosztályelnök

3. Oktatásmódszertani Szakosztály

Ez évben iskolarendszerünk továbbfejlesztésének irányelveit és az új tantervek bevezetését szolgáló témák megvitatását tekintettük fő feladatunknak.

Az első alkalommal, 1962. október 24-én, a Kossuth Klubban a gimnáziumi tantervi tervezet megvitatására ankétet rendeztünk. A bevezető előadást TEMES FERENC tartotta.